

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра криміналістики та психології
факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ТА НАПИСАННЯ
ДИСЕРТАЦІЇ»
підготовки фахівців освітнього ступеня «доктор філософії»
галузь знань 08 Право
спеціальність: 081 Право

Обговорено та схвалено на засіданні
Навчально-методичної ради ОДУВС
протокол від 29.07.2020. № 1

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 Право		
	Спеціальність 081 Право		
Змістових модулів – 1	Освітній ступінь: доктор філософії	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
Семестр			
1-й		1-й	
Лекції			
10 год.		6 год.	
Семінарські /практичні			
30 год.		4 год.	
Самостійна робота			
50 год.		80 год.	
Загальна кількість годин – 90	Вид контролю:		
	залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення аспірантів з теоретико-методологічними та організаційно-методичними основами науково-дослідницької роботи, поглиблення знань щодо засобів та методів підвищення ефективності наукових досліджень.

Завдання навчальної дисципліни - розширити уявлення про особливості організації системи науково-дослідної діяльності в Україні; охарактеризувати систему дослідницьких підходів та методів; розкрити особливості застосування законів формальної логіки в науковому дослідженні; висвітлити кваліфікаційні ознаки дисертації та етапи її виконання; розкрити методiku збору та обробки наукового матеріалу; охарактеризувати вимоги до оформлення, апробації та захисту результатів наукового дослідження; сформулювати власний дослідницький досвід аспірантів щодо практичного застосування теорії, концепцій і методик організації ефективного наукового дослідження як у процесі виконання дисертаційної роботи, так і в різноманітних сферах майбутньої професійної діяльності.

Навчальні заняття з дисципліни здійснюватимуться у лекційній формі, у формі семінарських занять із застосуванням інтерактивних методів навчання,

таких як аналіз власного досвіду, обмін думками, вирішенням ситуаційних завдань тощо.

Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни (з ОНП).

Загальні компетентності: ЗК1. Здатність виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові наукові ідеї на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження. ЗК2. Здатність приймати обґрунтовані самостійні рішення, планувати, організовувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області права. ЗК5. Здатність вільно сприймати, обробляти та презентувати інформацію державною та іноземною мовами на загальні та фахові теми. ЗК6. Здатність ефективно спілкуватись, обмінюватись думками із загальною та спеціальною аудиторією у національному та міжнародному контексті, а також подавати інформацію у зручній та зрозумілій формі.

Спеціальні компетентності: СК1. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної правозастосовної практики. СК2. Здатність планувати і проводити наукові дослідження з використанням теоретичних та прикладних досягнень у сфері правозастосування та впроваджувати їх результати у практику роботи правоохоронних органів та суду. СК3. Здатність ідентифікувати, збирати, опрацьовувати, аналізувати та критично оцінювати результати правотворчої діяльності, виробляти пропозиції щодо її удосконалення. СК4. Здатність до підготовки власного наукового дослідження або наукової статті у фахове видання з юридичних наук. СК5. Здатність використовувати інформаційно-правові ресурси, здійснювати збір та обробку правової інформації в телекомунікаційному секторі. СК6. Здатність здійснювати пошук, обробку та аналіз фундаментальних праць провідних вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі дослідження, конструктивно критикувати підходи інших вчених, надавати особисті визначення правових категорій, дотримуючись принципів етики та академічної доброчесності. СК7. Здатність здійснювати аналіз законодавчих актів та їх експертизу, на підставі чого розробляти пропозиції щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства України, прийняття нових законодавчих актів. СК8. Здатність кваліфіковано з дотриманням етики та академічної доброчесності відображати результати наукових досліджень у наукових статтях і тезах та опублікувати у фахових вітчизняних виданнях та у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.

Результати навчання: РН1. Самостійно мислити, проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей. РН2. Знати методологічні засади (підходи, принципи та методи) правового дослідження. РН3. Формулювати наукові гіпотези й завдання, обирати інноваційні напрями, методи й моделі вирішення проблем в галузі права. РН4. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових

знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших. РН5. Розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, в юридичній сфері на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних правових, соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем. РН7. Вміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні, пошуку, обробленні, аналізі правової інформації та інтерпретації правових джерел, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи. РН8. Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва, представляти широкій науковій спільноті й громадськості наукові результати у правозастосуванні державною й іноземними мовами в усній і письмовій формі. РН9. Аналізувати та тлумачити чинне законодавство, правотворчу і правозастосовчу діяльність, розробляти пропозиції щодо їх удосконалення та впровадження у практичну діяльність. РН10. Вміти професійно презентувати власні результати досліджень в галузі права на міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах, у наукових виданнях, практично використовувати іноземну мову в науковій та педагогічній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна пов'язана з іншими навчальними дисциплінами загальної та науково-педагогічної підготовки докторів філософії «Методологія наукового пізнання», «Сучасні інформаційні технології в юридичних дослідженнях».

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень

Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу. Поняття наукового дослідження. Вибір напрямку і теми наукового дослідження. Визначення предмета і об'єкта дослідження. Мета і завдання дослідження. Порядок здійснення наукового дослідження. Поняття, функції та структура програми дослідження. Послідовність та етапи виконання наукових досліджень. Економічне обґрунтування вибору наукової теми. Пошук, накопичення та опрацювання наукової інформації.

Тема № 2. Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика

Поняття методології наукового дослідження. Функції методології науки (узагальнююча, екстраполююча, критична, евристична, мотивуюча, пояснююча, інтерпретуюча). Проблема співвідношення теорії та методології.

Науковий підхід та метод як способи пізнання дійсності: сутність та співвідношення. Специфіка системного, соціокомунікативного, інформативного, історичного, культурологічного, аксіологічного, синергійного підходів. Класифікація методів наукового пізнання. Теоретичні та емпіричні, кількісні та якісні методи наукових досліджень. Методи проведення конкретно-

соціологічного дослідження. Спостереження, його види. Порівняння, вимірювання як методи дослідження. Анкетування. Інтерв'ювання. Експеримент, його види, етапи проведення. Правила визначення репрезентативності вибірки. Евристичний потенціал методів теоретичного рівня досліджень. Абстрагування. Ідеалізація. Формалізація. Аналіз і синтез. Індукція і дедукція. Аналогія. Узагальнення. Метод моделювання в наукових дослідженнях. Види моделей. Компаративний аналіз. Термінологічний аналіз. Спеціальні методи наукового пізнання. Наукометрія. Бібліометрія. Інфометрія. Вебометрія. Комерційні та некомерційні міжнародні наукометричні платформи: загальна характеристика. Значення спеціальних методів у вирішенні проблем конкретних наук, їх специфічний характер.

Тема № 3. Організація та психологія наукового пізнання

Специфіка інтелектуальної творчості. Значення широкої ерудиції, інтуїції, уяви, захоплення, емоційності, працелюбності, честоловства для успіху наукової діяльності. Формула інтенсивної дослідницької праці (натхнення, спостережливість, інтуїція, осяяння). Форми та методи виховання творчих здібностей. Психологічні умови праці вченого. Режим роботи і режим відпочинку. Роль підсвідомості, асоціативного мислення в науковій діяльності. Значення раціональної організації розумової праці для успіху в роботі над дисертацією. Принципи наукової організації праці (творчий підхід, плановість, самоорганізація, критичність та самокритичність, раціональний розподіл часу). Вимоги до засобів оргтехніки. Використання комп'ютерних та Інтернет-технологій в науковій діяльності. Організація робочого місця вченого. Методика збору та обробки наукових фактів.

Тема № 4. Процес підготовки рукопису дисертації

Основні елементи композиції дисертаційної праці. Вступ дисертації як основна частина дисертації. Розділи основної частини: методика і техніка дослідження. Загальні висновки та основні вимоги до них. Рубрикація тексту. Методичні прийоми викладу наукових матеріалів. Мова і стиль дисертаційної роботи як частина писемної наукової мови.

Тема № 5. Основні вимоги до оформлення дисертацій

Загальні принципи структурування дисертаційних досліджень. Основні технічні вимоги оформлення дисертацій. Вступ. Загальні і специфічні принципи структурування філософських текстів. Академічні вимоги до дисертацій (кваліфікаційних текстів). Анотація. Структура вступу. Постановка проблеми й актуалізація. Ступінь розробленості проблеми, аналіз досліджень. Формулювання мети і завдань. Об'єкт і предмет дослідження. Теоретико-методологічні засади. Формулювання наукової новизни. Основні розділи. Структура, форма, зміст і порядок наукового дослідження. Різні стратегії побудови тексту. Індуктивна та дедуктивна форми. Висновки. Висновки/результати дисертаційного дослідження. Практичні та теоретичні складові висновків. Оформлення списку використаних джерел.

Тема № 6. Наукові статті й апробація наукових досліджень

Загальна характеристика наукового тексту. Види наукових текстів. Специфіка філософських академічних текстів. Обсяг, форма, функціональне призначення. Функції наукових статей і тез. Види статей: оглядові, проблемні, методологічні тощо. Структура наукових/філософських текстів. Академічні/редакційні вимоги до тез, статей. Елементи наукових текстів: посилання, таблиці, ілюстрації, епіграфи, додатки, список використаних джерел, бібліографічний опис. Мова і стиль наукових доповідей.

Тема № 7. Наукові видання та наукова комунікація

Особливості наукових видань. Фахові видання. Наукометричні бази. Індeksi цитування. Форми наукової комунікації. Семінари, конференції, симпозіуми, конгреси: їх тематика, тривалість та способи проведення. Виступи і доповіді на наукових конференціях. Комунікація через Інтернет.

Тема № 8. Академічна доброчесність : поняття, дотримання та утвердження у науковому середовищі

Академічна доброчесність: розуміння за сучасних умов. Стандарти академічної доброчесності. Наукова етика у її взаємозв'язку з академічною доброчесністю. Особливості системи забезпечення академічної доброчесності. Практичне значення внутрішніх кодексів щодо академічної доброчесності.

Тема № 9. Підготовка і видання автореферату

Автореферат дисертації як стислий виклад автором основного змісту дисертації. Основне призначення автореферату дисертації. Загальні вимоги МОН України до змісту та оформлення автореферату дисертації. Структура автореферату дисертації, його титульний аркуш. Загальна характеристика роботи та її структури. Аналіз основного змісту дисертації. Принцип згортання інформації в авторефераті. Подання висновків дисертації. Основні вимоги до списку опублікованих автором праць за темою дисертації. Зміст та форма анотації на дисертацію англійською та російською мовами. Правила оформлення та видання автореферату.

Тема № 10. Порядок захисту дисертації

Нормативно-кваліфікаційні, процедурно-технологічні особливості захисту. Попередній розгляд дисертації і оформлення відгуку установи, в якій виконана дисертація. Мова, стиль і структура викладу результатів дослідження у доповіді. Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради, розсилання її автореферату. Підготовка здобувача до захисту дисертації. Відгуки на дисертацію. Процедура прилюдного захисту дисертації. Оформлення документів атестаційної справи, порядок розгляду атестаційних справ ВАК України.

4. Структура навчальної дисципліни

Методика та організація підготовки та написання дисертації

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
л		с	с.р.	л		с	с.р.	
1	2	3	4	7	8	9	10	13
Тема №1 Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень	9	2	2	5	10	2		8
Тема № 2 Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика	11		6	5	8			8
Тема № 3 Організація та психологія наукового пізнання	7		2	5	8			8
Тема № 4 Процес підготовки рукопису дисертації	11	2	4	5	10		2	8
Тема № 5 Основні вимоги до оформлення дисертацій	9	2	2	5	10	2		8
Тема № 6 Наукові статті й апробація наукових досліджень	9		4	5	8			8
Тема № 7 Наукові видання і наукова комунікація	7		2	5	8			8
Тема № 8 Академічна доброчесність : поняття, дотримання та утвердження у науковому середовищі	7		2	5	8			8
Тема № 9 Підготовка і видання автореферату	9	2	2	5	8	2		8
Тема № 10 Порядок захисту дисертації	11	2	4	5	10		2	8
Усього годин на навчальну дисципліну	90	10	30	50	90	6	4	80

5. Теми семінарських занять

(денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема №1 Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень	2

2	Тема № 2 Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика	6
3	Тема № 3 Організація та психологія наукового пізнання	2
4	Тема № 4. Процес підготовки рукопису дисертації	4
5	Тема № 5. Основні вимоги до оформлення дисертацій	2
6	Тема № 6. Наукові статті й апробація наукових досліджень	4
7	Тема № 7. Наукові видання і наукова комунікація	2
8	Тема № 8. Академічна доброчесність : поняття, дотримання та утвердження у науковому середовищі	2
9	Тема № 9. Підготовка і видання автореферату	2
10	Тема № 10. Порядок захисту дисертації	4
	Разом	30

**Теми семінарських занять
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема № 4. Процес підготовки рукопису дисертації	2
2	Тема № 10. Порядок захисту дисертації	2
	Разом	4

**6. Самостійна робота
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема № 1. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень	5
2	Тема № 2. Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика	5
3	Тема № 3. Організація та психологія наукового пізнання	5
4	Тема № 4. Процес підготовки рукопису дисертації	5
5	Тема №5. Основні вимоги до оформлення дисертацій	5
6	Тема № 6. Наукові статті й апробація наукових досліджень	5
7	Тема № 7. Наукові видання і наукова комунікація	5
8	Тема № 8. Академічна доброчесність : поняття, дотримання та утвердження у науковому середовищі	5
9	Тема № 9. Підготовка і видання автореферату	5
10	Тема № 10. Порядок захисту дисертації	5
	Разом	50

**Самостійна робота
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема №1. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень	8
2	Тема № 2. Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика	8
3	Тема № 3. Організація та психологія наукового пізнання	8
4	Тема № 4. Процес підготовки рукопису дисертації	8
5	Тема № 5. Основні вимоги до оформлення дисертацій	8

6	Тема № 6. Наукові статті й апробація наукових досліджень	8
7	Тема № 7. Наукові видання і наукова комунікація	8
8	Тема № 8. Академічна доброчесність : поняття, дотримання та утвердження у науковому середовищі	8
9	Тема № 9. Підготовка і видання автореферату	8
10	Тема № 10. Порядок захисту дисертації	8
	Разом	80

7. Індивідуальні завдання

Для аспірантів передбачено виконання самостійних позааудиторних домашніх завдань.

Крім того, з метою поглиблення знань із дисципліни, прищеплення навичок самостійної роботи з літературою пропонується виконання індивідуальних творчих завдань у вигляді написання наукових тез та есе.

Тези та есе виконуються на основі самостійного вивчення рекомендованої літератури і законодавства, перелік яких не обмежує ініціативи аспіранта і його можливостей у використанні більш широкого кола наукових досліджень. До літератури відносяться: першоджерела; підручники і навчальні посібники; наукові дослідження (монографії, наукові статті та ін.)

8. Методи навчання

Вибір методів навчання зумовлений характером пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти та особливостями освітнього процесу у закладі вищої освіти. Зокрема, для досягнення мети навчальної дисципліни, формування комплексу відповідних знань та вмінь застосовуються пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий та дослідницький методи.

9. Оцінювання результатів освітньої діяльності (для денної форми навчання)

Система оцінювання передбачає накопичення 100 балів з кожної навчальної дисципліни, які перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС.

З навчальних дисциплін, що вивчаються впродовж двох і більше семестрів, підсумком є середньозважена оцінка, з урахуванням результатів за попередні семестри.

Види робіт, які складають суму підсумкових балів здобувача вищої освіти:

- робота на семінарських, практичних заняттях (аудиторна робота) – 50 балів (на початку кожного семестру науково-педагогічний працівник в залежності від тематичного плану – кількості семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр - визначає максимальну кількість навчальних занять, на яких здобувач вищої освіти може отримати не більше 50-ти балів). Кількість балів за одне навчальне заняття, в залежності від активності та прояву знань і вмінь здобувача вищої освіти, становить: «3», «4»

або «5». В кінці семестру науково-педагогічний працівник розраховує суму підсумкового балу за роботу здобувача вищої освіти на семінарських та практичних заняттях за формулою:

$$\Sigma\Pi = \frac{\Sigma\text{КБ}}{(\Sigma\text{кз} \times 5) \times 0,66} \times 50,$$

де:

$\Sigma\Pi$ – підсумковий бал за роботу на семінарських та практичних заняттях;

$\Sigma\text{КБ}$ – сума накопичених балів («3», «4», «5») під час семінарських та практичних занять;

$\Sigma\text{кз}$ – кількість семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр;

«5» - максимальна кількість балів за одне навчальне заняття;

«0,66» - балансуючий коефіцієнт;

«50» - максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач вищої освіти на семінарських та практичних заняттях;

- самостійна робота – 30 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї самостійної роботи, тоді 30 балів ділиться на їх кількість, це і буде максимальна кількість балів за одну самостійну роботу);

- модульна контрольна робота – 10 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї модульної контрольної роботи, тоді 10 балів ділиться на їх кількість, це і буде максимальна кількість балів за одну модульну контрольну роботу);

- залік/екзамен – 10 балів;

- наукова робота (як додатковий здобуток) – 10 балів.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив до 73-х балів включно, обов'язково складає підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив 74 і більше балів, має право отримати відповідну кількість балів та відповідну оцінку за національною шкалою при складанні підсумкового контролю. Здобувач вищої освіти, який бажає покращити свій результат, може скласти підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті складання підсумкового контролю сумарно накопичив менше 60-ти балів, допускається до повторного перескладання після закінчення екзаменаційної сесії.

Підсумкові бали вносяться науково-педагогічним працівником в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою. Модульна контрольна робота є обов'язковою та проводиться в письмовій формі. Модульна контрольна робота зберігається на кафедрі протягом одного року від дня її проведення. Кожна кафедра визначає і розробляє форму проведення модульної контрольної роботи (тестування, письмові завдання тощо), структуру завдань, систему та критерії оцінювання результатів їх виконання. До модульної

контрольної роботи допускаються всі здобувачі вищої освіти. Перескладання модульної контрольної роботи не здійснюється.

(для заочної форми навчання)

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи в залежності від обраної форми завдання.

Оцінювання успішності здобувача вищої освіти по засвоєнню навчальної дисципліни здійснюється посеместрово, тобто підсумкова кількість балів, яку необхідно набрати для того, щоб отримати позитивну оцінку накопичується здобувачем вищої освіти протягом всього семестру (модулю) і складає від 60 до 100 балів. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньоарифметична результатів засвоєння окремих залікових модулів, або за результатами екзамену (заліку). Для переводу підсумкової оцінки у 100 бальну шкалу оцінювання знань середньоарифметична підсумкова оцінка множиться на коефіцієнт 20.

Результати підсумкового контролю, перераховані в бали, заносяться науково педагогічним працівником в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план слухача за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою.

10. Критерії оцінювання знань

Оцінка “відмінно”/ А – виставляється, якщо здобувач вищої освіти має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; оволодів навиками аналізу, моделювання та адекватного оцінювання ситуації; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних фахівців в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо і аргументовано.

Оцінка “добре”/ В, С – виставляється, якщо здобувач вищої освіти показав достатній рівень знання курсу; надав правильні, але не зовсім повні визначення термінів; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка “задовільно”/ D, E – виставляється, якщо здобувач вищої освіти в цілому засвоїв теоретичний матеріал курсу навчальної дисципліни, але декламує із деякими упущеннями при визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не зовсім аргументовано; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; викладає матеріал непослідовно, неточно, з наявними помилками.

Оцінка “незадовільно”/ FX, F – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі (відсутні) знання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних категорій та явищ; відсутні знання основних норм і визначень; матеріал викладається непослідовно, нелогічно, фрагментарно та з допущенням помилок.

Оцінка “зараховано” – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив достатньо повні знання матеріалу навчальної дисципліни; вміє узагальнювати

теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями, дає правильні, хоча і не завжди повні відповіді на поставлені запитання; допускає неточності у розкритті окремих теоретичних положень, норм та визначень.

Оцінка “не зараховано” – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі знання або повну неготовність щодо вивчення ним матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних термінів та визначень; викладає матеріал непослідовно, нелогічно, фрагментарно, неточно, стисло; відсутня переконливість у викладенні матеріалу.

Шкала оцінювання знань: національна та ECTS

За внутрішньою шкалою закладу вищої освіти в балах	За шкалою ECTS /За національною шкалою	
	Вноситься до відомості	
	екзамен	Залік
90 – 100	A/Відмінно	A,B,C, D, E /Зараховано
82-89	B/Добре	
74-81	C/Добре	
64-73	D/Задовільно	
60-63	E/Задовільно	
35-59	FX/Незадовільно	Не зараховано
	з можливістю повторного складання	
0-34	F/Незадовільно	Не зараховано
	з обов'язковим повторним курсом	

11. Питання для підсумкового контролю

Перелік питань для підготовки до заліку

1. Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу.
2. Поняття наукового дослідження.
3. Вибір напрямку і теми наукового дослідження.
4. Визначення предмета і об'єкта дослідження.
5. Мета і завдання дослідження.
6. Порядок здійснення наукового дослідження.
7. Поняття, функції та структура програми дослідження.
8. Послідовність та етапи виконання наукових досліджень.
9. Пошук, накопичення та опрацювання наукової інформації.
10. Проблема співвідношення теорії та методології.
11. Науковий підхід та метод як способи пізнання дійсності: сутність та співвідношення.
12. Специфіка системного, соціокомунікативного, інформативного, історичного, культурологічного, аксіологічного, синергійного підходів. Класифікація методів наукового пізнання.
13. Теоретичні та емпіричні, кількісні та якісні методи наукових досліджень.
14. Методи проведення конкретно-соціологічного дослідження.
15. Спостереження, його види.
16. Порівняння, вимірювання як методи дослідження.
17. Анкетування. Інтерв'ювання.
18. Експеримент, його види, етапи проведення.
19. Правила визначення репрезентативності вибірки.
20. Евристичний потенціал методів теоретичного рівня досліджень.
21. Метод моделювання в наукових дослідженнях.
22. Компаративний аналіз.
23. Термінологічний аналіз.
24. Спеціальні методи наукового пізнання.
25. Наукометрія.
26. Бібліометрія.
27. Інфометрія.
28. Вебометрія.
29. Комерційні та некомерційні міжнародні наукометричні платформи: загальна характеристика.
30. Значення спеціальних методів у вирішенні проблем конкретних наук, їх специфічний характер.
31. Специфіка інтелектуальної творчості.
32. Значення широкої ерудиції, інтуїції, уяви, захоплення, емоційності, працелюбності, честолюбства для успіху наукової діяльності.

33. Формула інтенсивної дослідницької праці (натхнення, спостережливість, інтуїція, осяяння).
 34. Форми та методи виховання творчих здібностей.
 35. Психологічні умови праці вченого.
 36. Режим роботи і режим відпочинку.
 37. Роль підсвідомості, асоціативного мислення в науковій діяльності.
- Значення раціональної організації розумової праці для успіху в роботі над дисертацією.
38. Принципи наукової організації праці (творчий підхід, плановість, самоорганізація, критичність та самокритичність, раціональний розподіл часу).
 39. Вимоги до засобів оргтехніки.
 40. Використання комп'ютерних та Інтернет-технологій в науковій діяльності.
 41. Організація робочого місця вченого.
 42. Методика збору та обробки наукових фактів.
 43. Основні елементи композиції дисертаційної праці.
 44. Вступ дисертації як основна частина дисертації.
 45. Розділи основної частини: методика і техніка дослідження.
 46. Загальні висновки та основні вимоги до них.
 47. Рубрикація тексту.
 48. Методичні прийоми викладу наукових матеріалів.
 49. Мова і стиль дисертаційної роботи як частина писемної наукової мови.
 50. Загальні принципи структурування дисертаційних досліджень.
 51. Основні технічні вимоги оформлення дисертацій.
 52. Вступ до дисертації та його зміст.
 53. Загальні і специфічні принципи структурування філософських текстів.
 54. Академічні вимоги до дисертацій (кваліфікаційних текстів).
 55. Анотація.
 56. Постановка проблеми й актуалізація.
 57. Ступінь розробленості проблеми, аналіз досліджень.
 58. Формулювання мети і завдань.
 59. Об'єкт і предмет дослідження.
 60. Теоретико-методологічні засади.
 61. Формулювання наукової новизни.
 62. Структура, форма, зміст і порядок наукового дослідження.
 63. Різні стратегії побудови тексту.
 64. Індуктивна та дедуктивна форми.
 65. Висновки/результати дисертаційного дослідження.
 66. Практичні та теоретичні складові висновків.
 67. Оформлення списку використаних джерел.
 68. Загальна характеристика наукового тексту.
 69. Види наукових текстів.
 70. Специфіка філософських академічних текстів.

71. Функції наукових статей і тез.
72. Види статей: оглядові, проблемні, методологічні тощо.
73. Структура наукових/філософських текстів.
74. Академічні/редакційні вимоги до тез, статей.
75. Елементи наукових текстів: посилання, таблиці, ілюстрації, епіграфи, додатки, список використаних джерел, бібліографічний опис.
76. Мова і стиль наукових доповідей.
77. Особливості наукових видань.
78. Фахові видання. Наукометричні бази. Індокси цитування.
79. Форми наукової комунікації.
80. Семінари, конференції, симпозіуми, конгреси: їх тематика, тривалість та способи проведення.
81. Виступи і доповіді на наукових конференціях. Комунікація через Інтернет.
82. Наукові дослідні роботи: проектування досліджень, розробка запитів.
83. Автореферат дисертації як стислий виклад автором основного змісту дисертації.
84. Основне призначення автореферату дисертації.
85. Загальні вимоги МОН України до змісту та оформлення автореферату дисертації.
86. Структура автореферату дисертації, його титульний аркуш.
87. Загальна характеристика роботи та її структури.
88. Аналіз основного змісту дисертації.
89. Принцип згортання інформації в авторефераті. Подання висновків дисертації.
90. Основні вимоги до списку опублікованих автором праць за темою дисертації.
91. Зміст та форма анотації на дисертацію.
92. Правила оформлення та видання автореферату.
93. Нормативно-кваліфікаційні, процедурно-технологічні особливості захисту.
94. Попередній розгляд дисертації і оформлення відгуку установи, в якій виконана дисертація.
95. Мова, стиль і структура викладу результатів дослідження у доповіді.
96. Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради, розсилання її автореферату.
97. Підготовка здобувача до захисту дисертації.
98. Відгуки на дисертацію.
99. Процедура прилюдного захисту дисертації.
100. Оформлення документів атестаційної справи, порядок розгляду атестаційних справу ВАК України.

12. Рекомендована література:

Базова

1. Вакуленко Т. С., Ломакович С. В., Терещенко В. М., Новікова С. А. PISA: природничо-наукова грамотність. К.: УЦОЯО, 2018. 119 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Вимоги до оформлення дисертацій, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n91> (дата звернення 29.08.2020).
4. Гордієнко С. Г. Молодому науковцю коротко про необхідне: науково-практичний посібник / Гордієнко С. Г. К.: КНТ, 2007. 92 с.
5. Грабченко А. І. Методи наукових досліджень: навчальний посібник / Грабченко А. І., Федорович В. О., Гаращенко Я. М. Х.: НТУ «ХП», 2009. 142 с.
6. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О. І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
7. Данильян О. Г. Методи правового дослідження / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань // Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Х.: Право, 2017. Т. 2: Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 456–459.
8. Дмитренко Т. О. Методологічні засади науково-педагогічного дослідження: системний і багатовимірний аналіз [Електронний ресурс] / Т. О. Дмитренко, К. В. Ярецько // *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2012., № 37. С. 25-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pipo_2012_37_6 (дата звернення 29.08.2020).
9. Закон України «Про освіту»: Офіц. текст. Київ: Алерта, 2018. 120 с.
10. Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
11. Карпенко О. Філософсько-методологічний компонент у структурі науково-педагогічного дослідження [Електронний ресурс] / О. Карпенко // *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, 2018. Вип. 7. С. 97-105. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2018_7_10 (дата звернення 29.08.2020).
12. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / Ковальчук В. В. К.: «Слово», 2009. 240 с.
13. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студ., курсантів, аспірантів та ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
14. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 246 с.
15. Корягін М. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. К.: Алерта, 2014. 622 с.
16. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / Крушельницька О. В. К.: Кондор, 2006. 192 с.

17. Мальська М. П. Організація наукових досліджень : навчальний посібник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 136 с.
18. Методологія дисертаційного дослідження. Мовні особливості наукового стилю : навчальний посібник / упор. Чорний І. В., Перцева В. А., Голопич І. М. Харків, 2019. 272 с.
19. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
20. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. С. Антонюк, Л. Г. Полонський, В. І. Аверченко, Ю. А. Малахов. К.: НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.
21. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с.
22. Мокін Б.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
23. Навчально-методичний посібник до організації самостійної роботи та практичних (семінарських) занять з дидактичним забезпеченням дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство» / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника; / [укладач: Дутчак О. І.]. Івано-Франківськ : НАІР, 2013. 52 с.
24. Омецінська І.Я. Конспект лекцій з курсу «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)» для здобувачів наукового ступеня доктора філософії.– Тернопіль: ТНЕУ, 2019. – 80 с
25. Омецінська І.Я. Методика виконання дисертаційної роботи: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 112 с.
26. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
27. Основи наукових досліджень у прикладних задачах : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. О. Кривопляс-Володіна [та ін.] ; Нац. ун-т харч. технологій. – Київ : Сталь, 2016. 272 с.
28. Партико Зіновій Васильович. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації [Текст] : навч. посіб. / З. В. Партико. Запоріжжя: КПУ, 2015. 235 с.
29. Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затверджений постановою Кабінету міністрів України від 6.03.2019 р. № 167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF> (дата звернення 29.08.2020).
30. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.С. Методологія науково-педагогічних досліджень. Підручник для спеціальності «Педагогіка вищої школи». Рівне : Волинські обереги. 2013. 360 с.
31. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень / Стеченко Д. М., Чмир О. С. К.: Знання, 2005. 309 с.

32. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / Цехмістрова Г. С. К.: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с.
33. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Д. : РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
34. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2016. 151 с.
35. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. К. : Знання-Прес, 2011. 308 с.
36. Штефан А.С. Науковий плагиат: співвідношення використання ідеї та форми вираження твору. Теорія і практика інтелектуальної власності., 2016. № 4. С.68-79.
37. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи: зб. нормат. док. з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / Юрій Іванович Цеков (упоряд.), [2-ге вид., випр. й допов.]. К. : Редакція "Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України"; Толока, 2010. 47 с.
38. Kupin, A.I., Tarasova, O.V., Sulyma, T.S., Sokolova S. V., Muzyka, I.O., Tron, V.V. Defining and modeling of students' professional thinking development dependence on their training process organization. CEUR Workshop Proceedings. 2019.
39. Morkun V., Hryshchenko S. Geoinformation technologies in the training of future mining engineers. Saarbrucken: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2017. 44 p.
40. Shapovalov, V.B., Shapovalov, Y.B., Bilyk, Z.I., Atamas, A.I., Tarasenko, R.A., Tron, V.V.. Centralized information web-oriented educational environment of Ukraine. CEUR Workshop Proceedings. 2019.
41. Shona McCombes. How to write a research methodology. 2019. URL: <https://www.scribbr.com/dissertation/methodology/>
42. Sword, H. (2017). Air & light & time & space. How successful academics write. Cambridge, MA: Harvard University Press
43. Walliman, Nicholas (2018) Research methods: the basics/ 2nd edition. Abingdon. Oxon; New York, NY: Routledge

Допоміжна

1. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень з психології: Навч. пос. К. : Центр навч. літ., 2008. 360 с.
2. Бутнік-Сіверський О. Б. Проблеми стимулювання науково-дослідної та інноваційної діяльності. Наука та наукознавство. 2011. №1. С. 19-25
3. Воротіна Л.І. Кандидатська дисертація : методика написання і захисту : Посіб. для аспірантів і здобувачів наук. ступеня. К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2006. 137 с.
4. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень. Київ, 2008. 239 с.
5. Коржановська Т. Тенденції розвитку наукового потенціалу України. Вісник Книжкової палати. 2011. № 10. С. 15-20.

6. Козубцов І. М. Обговорення робочої концепції програми розвитку методологічної компетентності аспіранта військового вищого навчального закладу [Електронний ресурс] / І. М. Козубцов // *Междисциплинарные исследования в науке и образовании.*, 2013. № 2. URL: www.es.rae.ru/mino/164-1323. (дата звернення 29.08.2020).

7. Майданов А.С. Методология научного творчества. М.: Прогрес, 2019. 250 с.

8. Оформлення бібліографічних посилань у наукових роботах [Електронний ресурс] : методичний порадник / автори-укладачі: І. Костина, В. Каленська, О. Олабоді ; ред. Н. Левченко. – Київ : Науково-технічна бібліотека Національного університету харчових технологій, 2017. 31 с. URL : <http://library.nuft.edu.ua/inform/poradnyk.pdf> (дата звернення: 29.08.2020).

9. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: навч. посібник / Романчиков В. І. К. : Видавництво «Центр учбової літератури», 2007. 254 с.

10. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. К. :Академ. видав., 2004. 207 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.
2. Міністерство освіти і науки України. Наука. <http://mon.gov.ua/activity/nauka/>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua
- Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.
4. Перелік наукових фахових видань. <http://mon.gov.ua/activity/nauka/atestacziya-kadriv-vishhovi-kvalifikacziyi/perelik-vidan/>
5. Як публікуватися в міжнародних рецензованих виданнях. <http://mon.gov.ua/activity/nauka/atestacziya-kadriv-vishhovi-kvalifikacziyi/vak-publikuvatisya-vmizhnarodnix-recenzovanix-vidannvax.html>
6. Державний фонд фундаментальних досліджень. <http://www.dffd.gov.ua/index.php?lang=ua>
7. Міжнародне агентство з розвитку культури, освіти і науки (IADCES) <http://iadces.com/ru/premii-i-granty/>
8. Фонд громадських досліджень і розвитку (Civilian Research and Development Foundation (CRDF)). <http://www.crdfglobal.org/grants-and-grantees>
9. Фонд Готліба Даймлера та Карла Бенца. <https://www.daimlerbenz-stiftung.de/cms/en/upcoming-events.html>
10. Міжнародний фонд «Відродження». <http://www.irf.ua/grants/contests/>
11. Європейський науковий фонд (European Science Foundation). <http://www.esf.org/coordinating-research/calls-and-funding.html>
12. <https://www.scopus.com/> 11. Домашня сторінка Scopus Info. <https://www.elsevier.com/solutions/scopus>
13. <http://platonanet.org.ua/>

РЕЦЕНЗІЯ

на навчально-методичні матеріали навчальної дисципліни
«Методика та організація підготовки та написання дисертації»
для підготовки фахівців освітнього ступеня «доктор філософії»
за спеціальністю 081 «Право»
Одеського державного університету внутрішніх справ

У сучасну епоху переходу суспільства на новий рівень розвитку, в умовах зміни цінностей і цілей становлення інформаційного суспільства, наука виступає потужною рушійною силою його розвитку. Формою існування й розвитку науки завжди були і залишаються наукові дослідження. Науковий пошук має організований і цілеспрямований характер, як результат процес наукового пізнання відрізняється особливою систематичністю й послідовністю.

Рецензовані навчально-методичні матеріали навчальної дисципліни «Методика та організація підготовки та написання дисертації» відповідають змісту та задачам навчального курсу. Навчальна та робоча програми містять усі змістовні теми навчальної дисципліни, що детально висвітлені у лекціях до тем. Велика увага приділяється проблемним темам, насамперед пов'язаних із системою дослідницьких підходів та методів; розкриттям особливостей застосування законів формальної логіки в науковому дослідженні; висвітленням кваліфікаційних ознак дисертації та етапів її виконання; розкриттям методики збору та обробки наукового матеріалу; формуванням власного дослідницького досвіду аспірантів щодо практичного застосування теорії, концепціями і методиками організації ефективного наукового дослідження як у процесі виконання дисертаційної роботи, так і в різноманітних сферах майбутньої професійної діяльності.

В рецензованих навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни також передбачена такі форми контролю як тестові завдання, завдання для самостійної підготовки і перелік питань для підготовки до заліку, що охоплює усі теми курсу.

У навчально-методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Методика та організація підготовки та написання дисертації» враховано специфіку юридичного навчального закладу, тому достатньо уваги приділяється зв'язкам із різними навчальними дисциплінами правознавчого циклу.

Пакет рецензованих навчально-методичних матеріалів відповідає усім необхідним вимогам і може використовуватися у навчальному процесі.

Завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
кандидат психологічних наук, доцент

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШІНСЬКОГО»
ВІДДІЛ КАДРІВ
№ 25473
О.Г. Бабчук